

женіе-то на слънце-то прѣзь пространния звѣзденъ лѣсъ, отъ кой-то е заобыколенъ, пожелае да опредѣли направленіе-то на свое-то постъпателно движеніе, достаточно е да намѣри на небе-то таквозъ мѣсто, въ кое-то видимо-то разстояніе между звѣзды-тѣ расте. Ако той намѣри таквози мѣсто, то за да са увѣри съвршенно въ справедливость-та на свои-тѣ заключенія, нека са обърне назадъ и погледне по направленіе право противоположно на намѣренно-то: ако той заблѣжи, че звѣзды-тѣ, кои-то сж размѣстены по това противоположно направленіе, са облизавать помежду си, той може тогазъ справедливо да заключи, че е намѣрилъ направленіе-то на свое-то движеніе, защо-то съвршенно-то съгласуваніе на вси-кы-тѣ явленія ще подтврди вѣрность-та на неговы-тѣ заключенія.

Таквъ е былъ общия-тъ планъ на изслѣдваніе-то, кое-то было прието отъ Хершеля. Слѣдъ едно изслѣдваніе, развито съобразно съ даны-тѣ на негово врѣме, великыя-тъ астрономъ обявилъ, че една часть отъ собственно-то движеніе на неподвижны-тѣ звѣзды, споредъ негово-то мнѣніе, трѣба да са отдаде на дѣйствіе-то на систематическыя параллаксъ, и че слънчова-та система са движе въ пространство-то къмъ една точка въ свзвѣздіе-то Херкулесъ.

Извѣстіе-то за този чуденъ резултатъ было съ недовѣріе прието отъ най-добры-тѣ тогашны астрономы. Хершель умрѣлъ прѣди да са подтврди негова-та велика теорія. Подиръ смръть-та му, почти въ теченіе-то на едно полустолѣтіе, никому и науъмъ не дохаждало да възобнови това изслѣдваніе. Теорія-та была пренебрѣгнхята и на нея глѣдали само като на смѣла и възвышена мечта, но неоснована на никои добрѣ опредѣлены наблюденія.

Прѣди нѣколко години, тѣзи задача обърнхжа на себе си вниманіе-то на знамениты-тѣ Русскы астрономы. На чело былъ Аргеландеръ, въ Боннъ, и съ единъ редъ размышленія, основаны на обширны и точны наблюденія, поддържалъ и доказвалъ по най-нескмиѣнъ начинъ не само съвршенна-та справедливость на Хершелева-та теорія, но даже подтврдилъ посока-та, по коя-то, по мнѣніе-то на Хершеля, са движе слънчова-та система.

Тука вый ще ми позволите да изложа общепонятно теорія-та на Аргеландера. Да си прѣдположимъ, че е опредѣлено мѣсто-то на нѣкоя звѣзда съ съвршенна точность въ първыя день на 1700 год. Слѣдъ сто години мѣсто-то ѝ са пакъ опредѣлява, и са намѣрва, че звѣзда-та измѣнила положеніе-то си. Да прѣдположимъ още, че звѣзда-та са е помѣстила тѣй, що-то достига меридіана по-рано, отъ колко-то прѣди сто години. Слѣдователно, кога-то тя доде на меридіана, прѣдишне-то ѝ мѣсто остава назадъ или на истокъ отъ ново-то ѝ положеніе, и линія-та, коя-то съединява вѣхто-то и ново-то мѣсто на звѣзда-та, ще покаже направленіе-то, по кое-то са движе звѣзда-та; а дължина-та на линія-та ще покаже пространство-то, кое-то тя е измихжа въ сто години. Ако звѣзда-та не са движе направо къмъ Сѣверъ или къмъ Югъ, то направленіе-то на движеніе-то ѝ ще състави съ меридіана единъ жгълъ, на кой-то величина-та ще са опредѣли отъ сравненіе-то на вѣхто то положеніе на звѣзда-та съ ново-то.